

From: Teun Schermerhorn <t.schermerhorn@planet.nl>
Sent: donderdag 4 januari 2018 17:44:35
To: Postbus Gemeente Bloemendaal; Burgemeester Bloemendaal; Heijink, Nico; Kruijswijk, Richard; Rijnberk, Ton van; Atsma, Wilma; Segers, Nel
Cc: A.J. Zoetmulder-Sanders; André Burger; Groot de, A.M; Stralen van, C.A.; Fred Wehrmeijer; Belien, G.C.M.; Koster, H.R; Struben, Hein; Schell, H.A.L.; Faber, Herbert; Boeijen, Jacobien van; Hoek, Jan; Westphal, J.; Hoof, Joost van; Leo Barendregt; Heukels, L.J.L.; M.N. Bolkestein; Martine Meuleman-Wierda; Tol, Maurits van; Schnackers, M.J.T.M.; Schipper, Michiel; Koningsveld, P.E.; Boeijink, P.J.A.; Faas, René; Rolf Harder; Brussaard, W.G.; John Cornelissen; Gert Jan van Setten; Schaapman, Paul; Margot Klompmaker; Marilou den Outer; Roos-Andriessse, M.
Subject: Fw: Kroniek Vijverpark no 313 Foutjes! Een alternatief 4 januari 2018

Aan het college van B&W, de gemeentesecretaris W. Atsma en de behandelend ambtenaar N. Segers.

c.c. de raad, enkele ambtenaren, betrokkenen bij uw besluit van 22 december 2015 en Margot Klompmaker (HD) en Marilou den Outer (NB)

Geacht college,

Onder verwijzing naar onderstaande kroniek no 313 "*Foutjes! een alternatief*" van vandaag verzoek ik u vriendelijk mijn volgende voorstellen in overweging te nemen:

deel 1: doop het deel van het "Anna Nierhoff-laantje" op de noordelijke terreinhelft om in "Marie Nierhoff-laantje" of "Mej. A.M.G. Nierhoff-laantje".

deel 2: doop het deel van het "Anna Nierhoff-laantje" op de zuidelijke terreinhelft om in "Pastoor Ten Brink-pad" of "Pastoor Lambertus ten Brink-pad".

subsidiare voorstel 3: doop het gehele "Anna Nierhoff-laantje" in Vijverpark om in "Pastoor Ten Brink-pad" of "Pastoor Lambertus ten Brink-pad" en verbindt de naam van Marie Nierhoff zo spoedig mogelijk eventueel door 'herdoping' aan een laan, hof, park of anderszins naar haar statuur, waarmee zij ook op enigerlei wijze verbonden is geweest.

Graag ontvang ik uw reactie op mijn kroniek en mijn voorstellen.

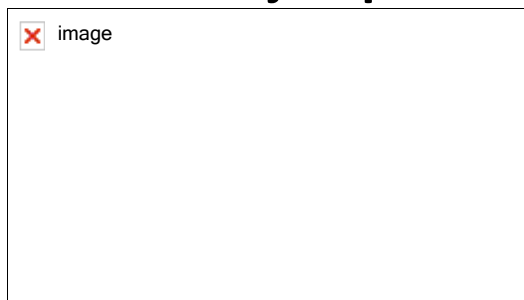
Bij voorbaat dank.

Met vriendelijke groeten,

Teun Schermerhorn
Overveen
Chroniqueur Vijverpark

From: [Teun Schermerhorn](#)
Sent: Thursday, January 04, 2018 5:09 PM
To: [Teun Schermerhorn](#)
Subject: Kroniek Vijverpark no 313 Foutjes! Een alternatief 4 januari 2018

Kroniek Vijverpark

Jaargang 3 no. 313 4 januari 2018

Kroniek Vijverpark volgt de bouw van de wijken "Vijverpark" en "Bijduinhof" te Overveen op de voet en verschijnt gemiddeld 3x per week; ook wordt regelmatig aandacht besteed aan de geschiedenis van het voormalige Marinehospitaalterrein en van de oude kern van Overveen.

[Een vrijwillige bijdrage kunt u overmaken op rekeningnummer NL70 INGB 0003 9921 53 t.n.v. T. Schermerhorn te Overveen o.v.v. Kroniek Vijverpark](#)

Foutjes!

Een alternatief

We hebben het er al vaker over gehad. Van noord naar zuid komt over Vijverpark het “Anna Nierhoff-laantje” te lopen. Het start bij de spoorlijn Haarlem-Zandvoort, dan direct voorlangs “Résidence Vijverpark”, dan rechtsaf de dam over tussen de noordelijke en de zuidelijke vijver, om vervolgens tussen de zuidelijke vijver en “Villa Tetterode” door op de Zijlweg uit te komen. Het “Anna Nierhoff-laantje” is uiteraard toegankelijk voor elke voetganger, die op deze wijze het voormalige Marinehospitaalterrein in de lengte over wil steken. Op 22 december 2015 heeft het college van B&W van de gemeente Bloemendaal op basis van het advies van de “*ad hoc*-straatnaamcommissie” besloten het laantje naar Anna Nierhoff te vernoemen en de hoofdweg over het terrein simpelweg de naam Vijverpark te geven naar de naam van de wijk zelve.

Het besluit van B&W en de overwegingen van de commissie voeg ik als pdf nogmaals bij (zie de bijlage bij deze kroniek). Uit het advies blijkt dat ook uw chroniqueur hierover destijds is geconsulteerd, omdat ik mij eerder in de Klankbordgroep en nadien nogal uitgesloofd had om de naam “Vijverpark” aan de nieuwe wijk verbonden te krijgen. Ik kon mij verenigen met de straatnaamgeving omdat de naam Vijverpark voor de hoofdweg zou bijdragen aan het gebruik van de naam Vijverpark voor de wijk. Verder was het naar mijn idee de hoogste tijd om een weg of laan in de gemeente Bloemendaal te vernoemen naar Anna Nierhoff (1892-1986) als auteur van het standaardwerk “*Bloemendaal lanen en wegen; hun naam en geschiedenis*” uit 1963. Overigens niet alleen vanwege dit boek, maar ook vanwege haar andere grote verdiensten voor de gemeente Bloemendaal als ambtenaar over een periode van 35 jaar onder meer als gemeentearchivaris, aan het einde waarvan zij in 1952 de “zilveren medaille” van de gemeente Bloemendaal ontving. Dat het hier slechts een “laantje” betreft, dat het besluit vele jaren te laat is genomen, en dat uit niets blijkt dat Anna Nierhoff iets speciaals had met het voormalige Marinehospitaalterrein (zij was niet katholiek, maar luthers) is niet fraai, maar deze vernoeming is ten minste iets.

Nieuwe inzichten moeten wel tot de conclusie leiden dat er –met de wetenschap van nu- aan het besluit van B&W van 22 december 2015 twee **foutjes** kleven, die naar mijn bescheiden mening alsnog gecorrigeerd kunnen en zouden moeten worden. “*Onvolkomenheden*” noemt men dat ook wel met een iets chiquer woord.

De naam Anna Nierhoff

Anna Maria Gillia Nierhoff werd op 18 juni 1892 te Gorinchem geboren als jongste van de 8 kinderen van Jacobus Everhardus Nierhoff en Machelina van Bergeijk. Werden de meeste van haar 5 zusters verpleegster, Anna Maria Gillia, trad in 1917 als 25-jarige bij de gemeente Bloemendaal in dienst als ambtenaar op de secretarie. Ik schreef over haar een kort biografisch portretje in kroniek no 82 “*De oorlog (1)*”, omdat zij tijdens de Tweede Wereldoorlog als gemeentearchivaris uitvoerige aantekeningen maakte over alles wat er in en rondom het gemeentehuis in Overveen gebeurde, welke aantekeningen in 2005 werden uitgegeven in boekvorm onder de titel “*Bloemendaal Kroniek 1939-1945*”. Ik nam dat portretje nog een keer integraal over in kroniek no 190 “*Overveen in 1880 (3)*” van 18 maart 2017. Het was immers mejuffrouw Nierhoff, die vlak na de Tweede Wereldoorlog een groot aantal inwoners van de gemeente Bloemendaal vroeg om hun jeugdherinneringen op papier te zetten, waaronder mejuffrouw Anna Catharina Wilhelmina Rijnerse (1872-1964), de aannemers-dochter uit Overveen. Haar “*Overveensche herinneringen*” vormen de hoofdmoot van de serie “*Overveen in 1880*”, die ik binnenkort weer zal oppakken en afmaken. Beide dames hebben drie dingen gemeen: 1. de eerste voornaam Anna; 2. ze zijn hun hele leven ongetrouwd gebleven en dus naar de mores van die tijd als “meijuffrouw” of “juffrouw” door het leven gegaan; 3. ze hebben beide (precies 20 jaar in leeftijd verschillend) een hoge leeftijd bereikt: mejuffrouw Rijnerse 92 jaar en mejuffrouw Nierhoff 94 jaar! Dat het gebruik van het woord “meijuffrouw” in de jaren ‘60 van de vorige eeuw nog heel gewoon was, blijkt uit het voorblad van haar boek over de lanen en wegen van Bloemendaal uit 1963:

 image

Naar aanleiding van het korte portretje van mejuffrouw Nierhoff in laatstgenoemde kroniek vroeg de redactie van het tijdschrift Ons Bloemendaal mij om een uitvoeriger biografisch portret van haar te schrijven, dat dan gepubliceerd zou kunnen worden bij de ingebruikname van het "Anna Nierhoff-laantje" in Vijverpark eind 2018 of begin 2019. Dat leek mij een goed idee, ik zegde de publicatie toe en ik startte direct met het eerste onderzoek. Via de krantenvier van het Noord Hollands Archief vond ik direct een kort artikel in Ons Bloemendaal, 29e Jaargang, nummer 1, lente 2005 (blz 21), waarin Marina Scholten - De Jong vertelt van haar bezoeken en logeerpartijen met haar twee zusjes en broertje in de jaren '50 van de vorige eeuw bij haar oom Gerrit van Eck, gemeentesecretaris van Bloemendaal, en zijn vrouw Annie van Eck - De Jong. Oom en tante verhuurden vanwege de nog steeds bestaande woningnood na de Tweede Wereldoorlog kamers op de bovenverdieping in de Dr Bakkerlaan in Bloemendaal aan mejuffrouw Nierhoff. Uitvoerig wordt geschetst hoe de kinderen ontvangen werden door "*tante Rie van boven*". Tante Rie?

De redactie van Ons Bloemendaal leverde mij het adres van een aangetrouwd nichtje van mejuffrouw Nierhoff woonachtig in Bennebroek. Ik belde en maakte een afspraak met haar om over haar tante te praten. De enthousiaste Henny Nierhoff-Bax, inmiddels zelf op de gezegende leeftijd van 83 jaar en getrouwd geweest met de zoon van de enige broer van mejuffrouw Nierhoff, vertelde mij van alles over haar tante, dat in het portret in Ons Bloemendaal terecht zal komen, maar vooral meldde zij dat zij mejuffrouw Nierhoff, altijd Mia of tante Mia noemde. Niks Anna. Mia. Van Maria natuurlijk.

Henny Nierhoff gaf mij de exemplaren in bruikleen mee van de 5 boeken en boekjes die tante Mia zelf heeft geschreven en die Henny heeft geërfd van haar tante. In elk van de boekjes een stapeltje door tante uitgeknipte artikelen uit verschillende kranten met daarin een verslag van de presentatie van haar boek of de bespreking daarvan.

Van de twee meest recente boeken van mejuffrouw Nierhoff uit respectievelijk 1971 en 1974 (ze is dan 82 jaar oud) laat ik u het titelblad zien, dat mij nogal verbaasde; mejuffrouw Nierhoff is met de tijd meegegaan en "onthult" haar voornaam:

 image

 image

De conclusie is duidelijk: Anna Maria Gillia Nierhoff liet zich in het dagelijks leven Marie noemen, afgeleid van haar tweede naam Maria, en voor intimi was zij tante Rie afgeleid van Marie of (tante) Mia afgeleid van Maria. Anna Nierhoff heeft niemand gekend in Bloemendaal, want die naam gebruikte Marie Nierhoff niet, zo blijkt nu uit verschillende bronnen.

Waar is de naam Anna Nierhoff dan vandaan gekomen en hoe is deze recent in gebruik geraakt? Het misverstand lijkt me simpel. Bij de uitgave van de oorlogskroniek door de gemeente Bloemendaal in 2005 heeft men de naamgeving van het bekende boek over de lanen en wegen (Mej. A. M. G. Nierhoff) als te ouderwets niet willen volgen. Wie kent nog het begrip mejuffrouw? Op het gemeentehuis zal niemand meer geweest zijn die Marie Nierhoff heeft gekend. Men heeft de twee bovengenoemde boeken er kennelijk ook niet op nagekeken. En zo stond blijkens de Inleiding bij de Kroniek weloverwogen dit op het voorblad:

 image

En zo zitten we nu met het “Anna Nierhoff-laantje”! Zie ik het goed, dan hoeft hier niet lang over gedelibereerd te worden. Deze vergissing moet uit respect voor Marie Nierhoff of Mej. A. M. G. Nierhoff recht gezet worden en het laantje in Vijverpark zou een van beide (correcte) namen dienen te krijgen.

Mijn voorstel deel 1: doop het deel van het “Anna Nierhoff-laantje” op de noordelijke terreinhelft om in “Marie Nierhoff-laantje” of “Mej. A.M.G. Nierhoff-laantje”.

Is het wel een laantje?

Met enige fantasie kan het deel van het “Marie Nierhoff-laantje” of het “Mej. A. M. G. Nierhoff-laantje” dat voorlangs “Résidence Vijverpark” loopt op de noordelijke terreinhelft gezien worden als een “laantje”. Omdat de hulpdiensten er op moeten kunnen rijden, krijgt het laantje een aardige breedte en wellicht kan ook door de beplanting en de nieuwe bomen het idee van een laantje nog versterkt worden. Prima, niks aan de hand, niks meer aan doen. De goede naam op de bekende gele straatnaambordjes en het is klaar. Maar geldt dat op onderstaande foto ook? Is hier ook een “laantje” denkbaar?

 image

Ik denk zelf van niet, maar hier komt het “Anna Nierhoff-laantje” (met de goede naam a.u.b.) wel degelijk links van de vijver op de smalle rand rechts van het hek van “Villa Tetterode” te lopen. Uit het Vijverpark-overleg van 16 november 2017 weten we inmiddels in antwoord op de door mij in kroniek no 291 “Een nat pak” van 8 november 2017 geformuleerde vragen dat “*het Anna Nierhoff-laantje langs Villa Tetterode 1.2 meter breed zal zijn, met een ruimte van plusminus 80 cm tussen het laantje en de erfgronden. Het talud naar de vijver heeft een hoek van 30 graden.*” Of deze maten nu kloppen of niet (als ik naar de foto kijk betwijfel ik dat), dit kan je met goed fatsoen toch geen “laantje” gaan noemen? Dit wordt een “pad”. Niet meer en niet minder. Dat pad moet er ook komen en dat komt er ook, maar je moet het geen “laantje” noemen. Dat slaat echt nergens op.

Ik heb een veel beter idee. Wie deel 2 heeft gelezen in Ons Bloemendaal van mijn 3-delige serie over “Villa Cora” (zie de pdf bij de vorige kroniek) begrijpt direct waar ik heen wil. Er is één man verantwoordelijk geweest voor het ontstaan van het terrein dat wij kennen als het voormalig Marinehospitaal terrein en dat sinds 2016 “Vijverpark” heet: pastoor Lambertus ten Brink (1839-1924), tot aan zijn dood 37 jaar (!) pastoor in het overwegend Rooms Katholieke Overveen. Niet alleen verantwoordelijk voor het ontstaan van genoemd terrein, maar ook voor de bouw van RK meisjesschool, Huize Duinrust (het latere Marinehospitaal) en de RK jongensschool. Een geliefd man, die in Overveen een grote bijdrage heeft geleverd aan de emancipatie van het in Nederland destijds achtergestelde RK volksdeel. Een groot man, dat kan haast niet anders. Een man van onbesproken gedrag, naar ik aanneem. Deze naamgeving lijkt me niet alleen een postume erkenning voor Lambertus ten Brink, maar ook een herinnering aan “Het Rijke Roomse Leven”, zoals dat (ook) in Overveen geweest is.

Een vluchtige blik in het straatnamen-register van de gemeente Bloemendaal leert me dat er inmiddels van 4 oud-burgemeesters de naam aan een laan of een hof is verbonden, maar dat dit nog niet heeft plaatsgevonden bij een dominee of een pastoor (en dus ook niet bij Ten Brink). Dat hoeft geen problemen op te leveren, want er zijn precedënten in de gemeente: de Monseigneur Borretlaan en de Deken Zondaglaan in Vogelenzang.

Mijn voorstel deel 2: doop dit deel van het “Anna Nierhoff-laantje” op de zuidelijke terreinhelft om in “Pastoor Ten Brink-pad” of “Pastoor Lambertus ten Brink-pad”.

Ik zal mijn voorstel officieel aan B&W sturen, waarbij ik er vanuit ga dat het college alle ‘stakeholders’ om advies vraagt en zeker ook even informeert bij de RK Parochie in Overveen over hoe de kerk hier tegenover staat en of Ten Brink inderdaad van onbesproken gedrag is.

Zet bij het begin van het laantje en het pad een mooi bord neer met daarop een uitleg “*over wie we gaan heenlopen*”. Vrij naar de bekende Nederlandse dichter Adriaan (‘Jany’) Roland Holst (1888-1976), die op de vraag van de ambtenaar van de gemeente Bergen (NH) of er een plein naar hem vernoemd mocht worden, op zijn oude dag antwoordde: “**Nee, mevrouw, ik laat niet over mij lopen!**” Aan Marie en Lambertus kunnen we dat niet meer vragen.

Uit handen van burgemeester Peereboom Voller krijgt Mej. A. M. G. Nierhoff op 18 september 1974 het eerste exemplaar van het door haar geschreven boekje over de gerestaureerde boerderij 'Veen en Duin' aan de Kennemerweg te Bloemendaal. De boerderij werd op deze dag in gebruik genomen na de restauratie. Vooraan rechts de burgemeester, dan mevrouw Witkop met witte blouse van Aannemersbedrijf P. Witkop en Zn. B.V. te Bloemendaal, dat de boerderij heeft gerestaureerd en het boekje heeft uitgegeven, ten slotte met zwarte hoed Marie Nierhoff, 82 jaar oud, de historisch onderzoeker en schrijver (Bron: verzameling Henny Nierhoff-Bax)

Ten slotte nog dit. Is in het verleden of recent wel eens overwogen om de naam van Marie Nierhoff te verbinden aan een bestaande laan, die past bij haar statuur, en de naam van deze laan, zoals dat in het straatnamen-jargon heet, te "*verdopen*" (Van Dale, 11e druk: omdopen, een andere naam geven) of te "*herdopen*" (idem)? Uit het standaardwerk over de lanen en wegen in Bloemendaal van Mej. A. M. G. Nierhoff haal ik dat dit tussen 1903 en 1963 zeker 10 keer is gebeurd; een vrij algemene straatnaam werd dan vervangen door de naam van een overleden persoon, uiteraard altijd van het mannelijk geslacht, die zich verdienstelijk had gemaakt voor de gemeente als raadslid of wethouder; of als schilder, schrijver dan wel natuurbeschermer met nationale allure. Misschien komt de Cearálaan daar voor in aanmerking? De motivering voor de keuze van deze straatnaam in 1936 en 1938, zoals gegeven in het standaardwerk, is nogal dun! De laan loopt langs de plek waar het gemeentehuis De Nachtegaal van 1933 tot 1966 was gevestigd en waarin Marie Nierhoff vanaf 1933 (ze werkte eerst vanaf 1917 16 jaar in het raadhuis naast het huidige Loetje in de oude kern van Overveen) tot haar vervroegde pensionering op 60-jarige leeftijd in 1952 19 jaar heeft gewerkt en nog 5 jaar daarna in deeltijd werkend aan het gemeentearchief tot het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd van 65 jaar op 31 mei 1957.

Mijn subsidiaire voorstel 3: doop het gehele "Anna Nierhoff-laantje" in Vijverpark om in "Pastoor Ten Brink-pad" of "Pastoor Lambertus ten Brink-pad" en verbindt de naam van Marie Nierhoff zo spoedig mogelijk eventueel door 'herdoping' aan een laan, hof, park of anderszins naar haar statuur, waarmee zij ook op enigerlei wijze verbonden is geweest.

Teun Schermerhorn

Over de chroniqueur

Teun Schermerhorn (1954) was van 2007 tot 2013 in zijn vrije tijd onbezoldigd adviseur van het bestuur van de Vereniging Marinehospitaal terrein (VMHT) te Overveen. De VMHT heeft zich van 2006 tot 2011 verzet tegen het 'megalomane' bouwplan "Park Tetrode", dat mede dankzij de inspanningen van de VMHT uiteindelijk ook niet gerealiseerd is en in 2011 werd ingetrokken. Van 2011 tot 2015 was hij met andere omwonenden actief in de Klankbordgroepen 1.0 en 2.0 om aan een nieuw plan te werken, het uiteindelijke plan "Vijverpark Overveen", dat nu gebouwd gaat worden.